III. Надворешно-трговски и девизни движења во Република Македонија

Основни индикатори за надворешно-трговските и девизните движења

	месец	Износ (милиони УСД)	Месечни промени во %	I-VII. 2003 (милиони УСД)	Промени во %
					во однос на ист период од претходната година
Надворешно-трговска размена	VII.2003	315,4	5,4	2.076,7	21,5
Извоз	VII.2003	122,7	3,5	773,3	24,6
Увоз	VII.2003	192,7	6,6	1.303,4	19,7
Салдо	VII.2003	-70,0	12,4	-530,1	13,3
					во однос на крајот од претходната година
Надворешен долг на РМ	VII.2003	1.624,9	0,1	-	7,1
Девизен курс на девизен пазар (денари за единица странска валута)	VII.2003				
МКД / УСД		53,63	-0,1		-8,5
МКД / ЕВРО		61,24	-0,1		0,3

Извор: Државен Завод за статистика на Република Македонија и Народна банка на Република Македонија.

3.1. Надворешно-трговска размена[5]

Надворешно-трговската размена во јули 2003 година е зголемена за 5,4% на месечна основа...

Обемот на стоковната размена на Република Македонија со странство во јули 2003 година оствари месечен пораст од 5,4% и изнесуваше 315,4 милиони САД долари. Притоа, извозот се зголеми за 3,5% и изнесуваше 122,7 милиони САД долари, додека увозот се зголеми за 6,6% и изнесуваше 192,7 милиони САД долари. Дефицитот на трговскиот биланс изнесуваше 70,0 милиони САД долари и на месечна основа е зголемен за 12,4%. Во јули 2003 година покриеноста на увозот со извоз се намали за 1,9 процентни поени и се сведе на 63,7%. Порастот на извозот се должи на зголемениот извоз[6] на облека и текстил (за 23,2%) и железо и челик (за 16,3%), кои следствено имаа доминантно структурно учество од 31,6% и 21,6%, соодветно. Во структурата на увозот доминираа увозот за доработка (21,2%) и минералните горива (9,4%). Притоа, висок месечен пораст е регистриран кај увозот на минерални горива (за 46,9%), а во рамки на увозот за доработка пораст од 5,1% е регистриран кај категоријата текстил (со учество од 15,7% во вкупниот увоз).

...при подинамичен пораст на увозот од извозот

На годишна основа (јули 2003 / јули 2002 година) беше регистриран пораст на вкупниот обем на стоковна размена од 5,4%, при пораст на извозот и увозот од 8,1% и 3,8%, соодветно. Трговскиот дефицит во платниот биланс забележа пад од 3,0% на годишна основа.

Графикон 21
Извоз, увоз и салдо на надворешно-трговската размена
(во милиони САД долари)

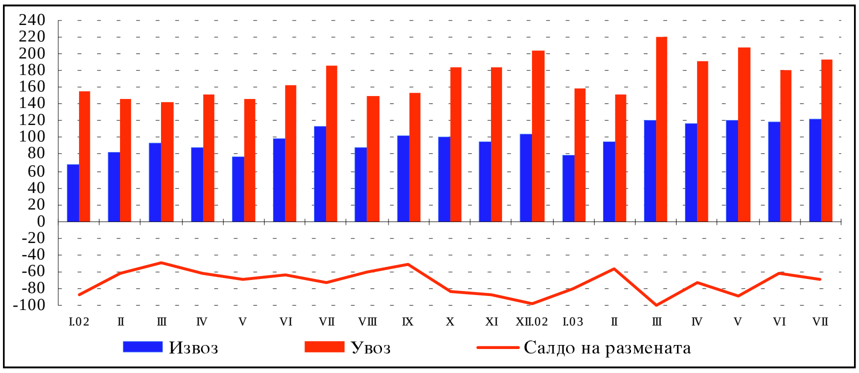

Во периодот јануари-јули 2003 година стоковната размена оствари кумулативен пораст од 21,5%

Обемот на стоковната размена на Република Македонија со странство во периодот јануари-јули 2003 година во однос на истиот период од минатата година оствари пораст од 21,5%, достигнувајќи 2.076,7 милиони САД долари. Извозот во овој период оствари пораст од 24,6% и изнесуваше 773,3 милиони САД долари, а увозот се зголеми за 19,7%, достигнувајќи 1.303,4 милиони САД долари. Од аспект на извозот, највисок кумулативен пораст бележи извозот на железо и челик (73,0%) и облека (26,6%). На страната на увозот, најголем пораст е регистриран кај увозот на минерални горива (34,1%), како и кај увозот на железо и челик за доработка (79,3%) и текстил за доработка (30,3%). Покриеноста на увозот со извоз во периодот јануари-јули 2003 година изнесува 59,3% што претставува

[5] Претходни податоци на Државниот завод за статистика на Република Македонија. Извозот на стоки е прикажан на ф.о.б. основа, додека увозот на стоки е прикажан на ц.и.ф. основа.
[6] Според поделбата на производи по тарифни броеви.

подобрување за 2,3 процентни поени во однос на истиот период од претходната година.

Европската Унија - доминантна групација на земји во стоковната размена на Република Македонија

Во периодот јануари-јули 2003 година, во трговските односи со Европската Унија (ЕУ) беа реализирани 55,2% од вкупниот извоз и 45,2% од вкупниот увоз на Република Македонија. Притоа, извозот кон ЕУ оствари пораст од 32,7%, увозот се зголеми за 18,5%, а покриеноста на увозот со извоз со ЕУ изнесува 72,4%. Во анализираниот период, пласманот кон републиките од поранешна СФРЈ се зголеми за 13,3%, а увозот се зголеми за 15,3%, при што покриеноста на увозот со извоз со оваа групација на земји изнесуваше 90,9%. Македонскиот извоз кон земјите од Централна и Источна Европа[7] оствари значително помал пораст (13,3%) наспроти порастот на увозот од овие земји (27,2%), при што покриеноста на увозот со извоз изнесуваше 13,2%.

Графикон 22
Стоковна размена на Република Македонија според групации на земји, I-VII.2003 година

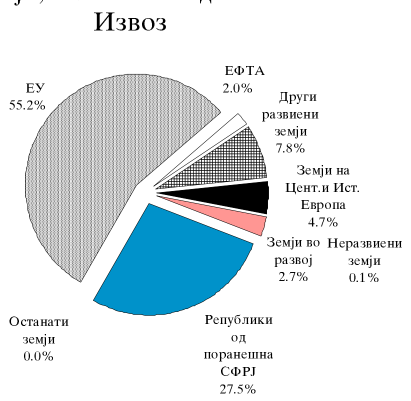

Најзначајни надворешно-трговски партнери на Република Македонија за периодот јануари-јули 2003 година се: Германија (со учество од 15,9% во вкупната размена), Грција (со 14,4%) и Србија и Црна Гора (со 13,2%). Притоа, извозот кон Германија бележи зголемување од 16,8%, а увозот за 12,2%; извозот кон Грција е повисок за 63,1%, а увозот е за 46,5%; извозот кон Србија и Црна Гора е зголемен за 11,9%, а увозот е повисок за 25,5%. Притоа, покриеноста на увозот со извоз со трите најзначајни партнери - Германија, Грција и Србија и Црна Гора изнесува 93,5, 52,7% и 122,5%, соодветно. Во однос на истиот период од минатата година, покриеноста на увозот со извоз е зголемена со Германија (за 3,7 процентни поени), а намалена со Грција (за 5,4 процентни поени) и Србија и Црна Гора (за 14,8 процентни поени).

[7] Во оваа групација на земји влегуваат и поранешните Советски републики.